

Editorial Nordidactica 2018:2

Olof Franck & Christina Osbeck

Nordidactica

- Journal of Humanities and Social Science Education

2018:2

Nordidactica – Journal of Humanities and Social Science Education

Nordidactica 2018:2

ISSN 2000-9879

The online version of this paper can be found at: www.kau.se/nordidactica

Editorial Nordidactica 2018:2

Olof Franck & Christina Osbeck

Det förra numret av Nordidactica hade ett historiedidaktiskt fokus med tre artiklar på varierande teman. Det här numret har i huvudsak ett religionsdidaktiskt fokus med två artiklar som behandlar ganska olikartade frågor. Dessutom finns en historiedidaktisk artikel med i 2018:2. Den SO-didaktiska mötesplats som Nordidactica är tänkt att vara visar således på bredd både mellan och i de olika numren.

Den första av de båda religionsdidaktiska artiklarna är skriven av Kristian Niemi och har rubriken ”Religionsvetenskapliga tröskelbegrepp: stötestenar och språngbrädor vid utvecklingen av ett ämnesperspektiv”. Begreppet *tröskelbegrepp* introducerades för snart två decennier sedan av forskarna Meyer och Land i syfte att fånga den process mellan ett ”före” och ett ”efter” som kan skönjas vid nybörjarens studium av ett visst ämne eller en viss disciplin. Det är fråga om begrepp som kan synas problematiska och som kan väcka motstånd. Som författaren framhåller ska tröskelbegreppen skiljas från kärnbegrepp, det vill säga centrala begrepp som konstituerar ett bestämt innehållsligt område. Tröskelbegreppen tänks förändra studentens perspektiv och föra vederbörande närmare en förståelse som återfinns på ämnets eller disciplinens arena.

Niemis syfte med den text som nu publiceras är dels att identifiera ett antal tröskelbegrepp i undervisning i religionsvetenskap, men dels också att initiera en modell för en kursutveckling med referens till dessa begrepp och att på så vis lämna ett bidrag till svensk religionsdidaktisk diskussion. Härvidlag knyter han också an till aktuell internationell forskning.

Den andra religionsdidaktiska artikeln är författad av Viktor Aldrin och Emilia Aldrin. Dess rubrik är ”Hur förmedlas kristendomen i läromedelstexter för gymnasieskolan? En ideologikritisk analys”. Författarna analyserar här sex läromedel i religionskunskap, alla tänkta att användas i undervisning enligt den ämnesplan som återfinns i Gy11. Genom att studera dessa läromedels inledningar till avsnitt om kristendom vill författarna ”undersöka hur bilden av religionen kristendom konstrueras i svenska läromedel för gymnasieskolans religionskunskap med särskilt fokus på ur vilket perspektiv texten betraktar religionen och vilka möjligheter och begränsningar detta skapar för olika elevers igenkänning i texten”.

Som författarna påpekar finns det på både svensk och norsk arena framträdande exempel på kritiska studier av läromedel i religionskunskap. Väl kända är exempelvis Kjell Härenstams, Jonas Otterbecks och Jon Magne Vestøls arbeten. Författarna menar sig dock här lyfta fram och undersöka perspektiv och frågor knutna till framställande av kristendom som kan fylla en plats i forskningen.

Anna Johnsson Harrie, David Ludvigsson och Mats Sjöberg, verksamma vid Linköpings universitet, undersöker i den historiedidaktiska artikeln på vilket sätt ämneskonceptioner och ämneskunskaper i historia kan spela roll för lärarstudenters studier med inriktning mot undervisning i grundskola respektive gymnasium. Ett skäl till varför en sådan undersökning har relevans och värde anges vara att bibringa ett stöd

vid övergången från gymnasie- till högskolestudier. Ett annat skäl kan synas vara att urskilja i vilken mån konceptioner av ämnet historia, och kunskaper i detta ämne, överensstämmer eller divergerar mellan de båda studentgrupperna, och hur det i så fall ska uppfattas och tolkas.

En av slutsatserna är att gruppen grundskolelärostudenter i högre grad gav uttryck för identifikation med lärarprofessionens uppdrag men i lägre grad med ämnet historia, medan förhållandet var det omvända för gymnasielärostudenterna. Undersökningens slutsatser visar dock inte endast på skillnader, utan också likheter, mellan grupperna. En sådan likhet som redovisas är att medlemmarna i båda grupper syns ha en kronologiskt tillfredsställande bild av historiska skeenden och perioder, en annan att de tycks eniga om att studier i historia kan bibringa förutsättningar för att förstå sin samtid.

Undersökningen lämnar ett bidrag till forskning med fokus på vilken roll såväl ämneskonceptioner som ämnesteoretiska kunskaper spelar inom ramen för blivande lärares studier i historia. Det är ett bidrag som rymmer forskningsfrågor och analyser med relevans också för lärarutbildning i andra SO-ämnena.

Vid sidan om dessa tre artiklar recenserar Ann Grubbström i detta nummer en geografididaktisk avhandling med titeln *Education through Maps. The Challenges of Knowing and Understanding the World*. Avhandlingen är författad av Pontus Hennerdal och han analyserar i den pedagogiska och metodologiska texter skrivna för geografilärare mellan åren 1726-1969. Recensenten framhåller att detta arbete genom de resultat som presenteras nyanserar debatten om hur traditionell geografi ska förstås. Den lämnar också ett bidrag till hur förståelsen av barns kunskap om namngeografi har förändrats, och därigenom också till såväl forskning och utbildning som kartproduktion.

Vi vill avslutningsvis påminna om den inbjudan att sända in bidrag till ett specialnummer på temat *Sustainability in social studies education and research: challenges and contributions*. Sista dag för att inkomma med bidrag är den 1 augusti. Mer information återfinns på tidskriftens hemsida under "Bidra".

Olof Franck och Christina Osbeck

Redaktörer 2017 - 2018